Tihemetsa Põllumajandustehnikum 70

Koolitus Tihemetsast

Värdi Ernits

Tänane Tihemetsa Põllumajandustehnikum on 1925. aastal asutatud Voltveti Metsakooli õigusjärglane ja oma eksistentsi ajal kandnud väga erinevaid nimetusi. Seitsme kümnendi vältel on olnud aga üks põhiülesanne – anda haridust eesti rahvale.

Tihemetsa tehnikumis on õpetatud paljusid erialasid, alustades tööliskutsest kuni keskharidusega erialaspetsialistideni.

1995/96. õppeaastal võtsime õpilasi vastu **kolmele erialale**. **Põllumajanduse erialal** (4aastane õppeaeg) õpitakse alates kolmandast kursusest süvendatult raamatupidamist, majandusõpet ja arvutiõpetust. Tehnikahuvilistel noormeestel tuleb õppida 4,5 aastat, et saada tehniline keskharidus ja võimalus jätkata õpinguid kõrgkoolis. Põllumajanduse erialal võib õppimise lõpetada ka pärast kolmandat kursust maatöölise kutsega.

Käesolevast, juubeliaastast taastati Tihemetsas **metsandusõpe**. Pärast põhikooli lõpetamist võib kolme aastaga õppida metsuriks, aga 4,5 aastaga omandada metsandusliku keskhariduse. Viimastel kursustel õpitakse süvendatult metsatehnika ehitust, kasutamist, hooldamist ja metsa rajamise, hooldamise ja töötlemise uut tehnoloogiat. Selle eriala taasavamise Tihemetsas tingis põhiliselt asjaolu, et Eesti metsades on juba ja tuleb veelgi enam tehnikat, mis vajab asjatundjaid, kelle tegevus tõstab rahvuslikku tulu. Me tahame Tihemetsas õpetada metsa rajamist, hooldamist ja kaitsmist tundvatele inimestele ka metsa ratsionaalset kasutamist ja töötlemist tänapäeva tasemel.

Sekretäritööd saab õppida kaks aastat ainult pärast keskkooli lõpetamist, kusjuures alates sellest õppeaastast on üks põhiaine raamatupidamine ja lõpetaja saab sekretäri-raamatupidaja kutse.

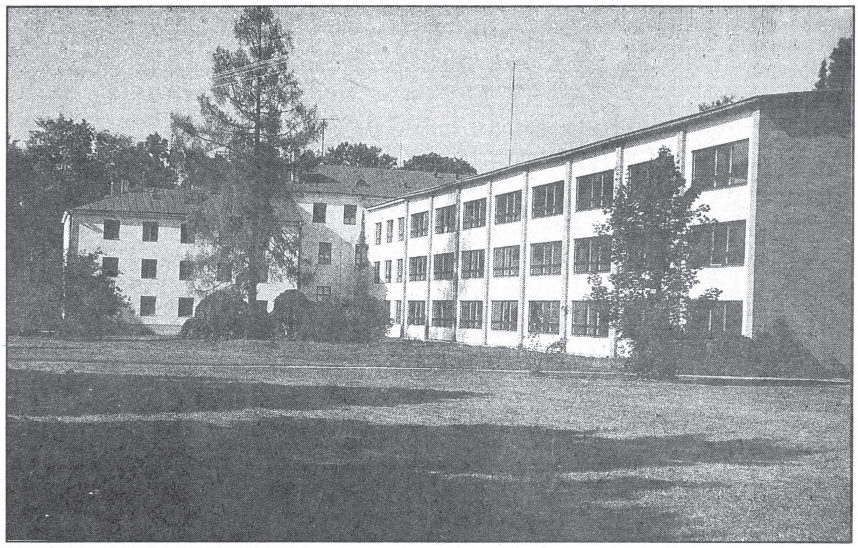
Möödunud seitsmekümne aasta vältel on Tihemetsas hariduse saanud tuhanded inimesed, kes enamasti on olnud ja on praegu oma eriala tublid esindajad.

Tihemetsa kooli ajaloos võib eristada kolme etappi. Esimesel perioodil, aastatel 1925 kuni 1959, tunti Voltveti Metsakooli ja Tihemetsa Metsatehnikumi kui metsameeste taimelava. Pärast 1959.a metsanduse eriala üleviimist Luuale toodi Vaekülast siia põllumajanduse mehhaniseerimise eriala, algas tehnikute-mehaanikute, poiste rauatöö kooli ajastu. Kolmanda perioodi alguseks võib lugeda taasiseseisvumise algust ja põllumajandusreformi teokssaamist, mil kadus vajadus kitsa väljaõppega põllumajandusspetsialistide järele. Tuleviku Eesti maaelu vajab inimesi, kes suudaksid iseseisvalt, riikliku tellimuseta toime tulla kodumaal, aga konkureerida ka välisfirmadega.

Juubelitervitus kõigile vilistlastele, praegustele õpilastele, endistele ja praegustele kolleegidele, samuti tulevastele õpilastele.

Kohtume ikka Tihemetsas!

VÄRDI ERNITS,
kooli direktor alates 1970.a

Õppedirektor Tõnis Tammet

Tihemetsas ei viriseta

Juubeli eel Tihemetsa Põllumajandustehnikumi külastades tutvusime kooli ajalooga, käisime õppehoonetes ja praktikabaasides, iidses pargis, vaatasime põllul sügiskündi tegeva ja võistlusteks valmistuva õpilase Riho Maripuu vagude sirgust, maitsesime esinduslikus söögiklas (lõuna 7 krooni) maitsvaid toite, jäädvustasime mõndagi filmilindile ning ajasime juttu pedagoogidega. Tehnikumi kauaaegset direktorit Värdi Ernitsat majas polnud. Esmalt saime jutule teiste kooli juhtkonda kuuluvate inimeste ja pedagoogidega. Tehnikumi tegevusest, selle rõõmudest ja muredest rääkisid õppedirektor **Tõnis Tammet**, õppeosakonna juhataja **Maimu Metsla**, eesti keele ja kirjanduse õpetaja **Salme Haavik** ning veteranist õpetaja **Karl Pettai**, kes tuli Tihemetsa 1959. a Vaeküla tehnikumist.

Jutuajamisel selgus, et tehnikumi rahvas pole mures õpilaste arvu tunduva languse pärast. 260 õpilast olevat täiesti normaalne Põhjamaade kutsekoolides ja nüüd ka Eestis. Praegu on kool kodusem, hubasem ning arvestab rohkem meie muutunud olusid. Sel suvel võeti vastu 91 esmakursuslast, neist 25 taasavatud metsanduse erialale.

Populaarne on keskkooliharidusega noortele mõeldud sekretäri-raamatupidaja eriala, kuhu 45 soovijast oli võimalik vastu võtta 35 õppurit. Tehnikumil on võimekas ja kogenud õpetajaskond. Külalistele nimetati ligi 50 pedagoogist ja kasvatajast tublisid arvukalt: **Toivo Kirsi** – psühholoog, videoklassi ohjaja, **Salme Haavik, Külli Song** – sekretäride õpetajad, **Värdi Soomann** – arvutiõpetaja, **Elle Suurvarik** – kunstiõpetaja, **Erna Gross** – kodunduse ja aianduse õpetaja, **Heini** ja **Milvi Kalvist** (õppelaut, loomakasvatuse teooria, piima tootmine jm), ehitusega tegelev **Heldur Viksi**, ühiselamute (neid on praegu kolm) juhataja **Ülle Viirmaa**, kasvatajad **Luule Rannamäe, Tiiu Treial** ja **Kai Tamsalu**. Viimase abikaasa **Evald Tamsalu** on direktori asetäitja praktika alal. Tema näitaski meile praeguseni korras praktikabaase. Rahul ollakse ka endise õppedirektori Ott Õuna poja **Aivariga**, kes põlluüülikooli lõpetanuna õpetab autosid ja traktoreid ning tutvustab noori metsanduse saladustega.

Praegu on tehnikumis 11 õpperühma ja nende õppetegevus uue õppeplaani järgi on seatud nii, et pool päevast kulub teooriale, teine pool praktikale. See pidi õpilastele meelepärasem olema. Pedagoogidelt nõuab selline vaheldav tegevus suuremat paindlikkust ja manööverdamisoskust.

Vestlusringis osalejad mainisid, et kuna tehnikum annab ka täieliku keskhariduse, siis Tihemetsa kooli tulekuks pole mingit takistust. Paljud lõpetanud on edukalt jätkanud Tallinna Tehnikaülikoolis ja Eesti Põllumajandusülikoolis. Võrreldes endisaegadega on üldainete õpetamise tsükkel pikenenud, nii et põhiainetega lõpetatakse IV või V kursusel. Koolis õpitakse inglise, saksa ja vene keelt. Paljud õpilased on käinud Põhjamaades praktikal, mõned neist õppinud pikemat aega välismaal.

Muidugi on koolil ka muresid. Tohutu hoonetekompleksi kütmine nõuab miljon krooni aastas, pole raha uute traktorite, autode, tehnoseadmete muretsemiseks. Üht-teist on siiski saadud metsanduse tarbeks, on olemas arvutiklass (vaja oleks veel ühte), jõudsalt on edenenud õppehoonete remont.

Tihemetsa tehnikumis ei kohanud ühtegi virisejat pedagoogi. Kõik valmistusid optimistlikult kooli juubeliks.

FRANTS KUPP

Kooli au on ka minu au

Oma küllalt pikal õpiajal olen kogenud, et huvi õppimise vastu hakkab kasvama alles lõppklassides. Enne lihtsalt käiakse koolis, et lunastada diplom või lõputunnistus.

Paljude noorte õpihimu mõjutab ka riigi majanduslik ning poliitiline seis. Lõpetajaid ootab ees töötus. Selle eest põgenemiseks on aga ainult üks võimalus – õppida edasi ning omandada teadmisi mõnes tööturul nõutavamas eluvaldkonnas. Ent paljud õppeasutused on tänaseks kaotanud oma senise populaarsuse. Õpilaste arv kutsekoolides langeb pidevalt. Nii on see juhtunud ka Tihemetsa Põllumajandustehnikumis. Koos ajaga muutub haridusnõudlus. Noored tahavad õppida seda, mis neile pärast kooli lõpetamist kiiresti suurt raha sisse tooks. Paljud noored ei ole aga huvitatud mingist edasiõppimisest. Asutakse kohe musta raha teenima.

Tihemetsa kooli allakäigu on põhjustanud põllumajanduse kiratsemine meie riigis. Kuid meeldiv külg on see, et õppeprogrammi on sisse toodud uued erialad, näiteks metsandus ja talundus. Kaasa on haaratud ka sõpruskool Rootsist, kes on abiks mitmesuguste masinate ning õppevahendite hankimisel. Rootsi partnerid ootavad aga suuremat initsiatiivi meie inimestelt.

Kui astusin Tihemetsa tehnikumi, oli minu eesmärgiks saada võimalikult palju igasuguseid kutsetunnistusi, juhilubasid ning ka ihaldatud lõpudiplom. Kodus olemiseks ei jätkunud palju aega, mis muud kui toidukott jälle moona täis laadida ning kooli tagasi. Praegusi esmakursuslasi vaadates ei tahaks küll uskuda, et ise kunagi samasugune on oldud.

Praegune koolielu on muutunud palju vabamaks. Natuke raskusi tekitab siinse eluga jälle kurssi saamine, sest eelmine aasta möödus mul täiendusõppel kõrge elatustasemega Rootsis. Sealne koolielu on meie omast kaugel ees, kuid ka Rootsis käiakse koolis täieliku teadmatuse hõlma all. Sealsetel noortel on tööd leida palju raskem kui meil Eestis.

Meie kooli au käiakse kaitsmas nii Eestis kui ka välismaal. Korraldatakse ju üle-eestilisi võistlusi tehnikas ja spordis. Tavaliselt on meie kool oma mainet seal kõrgel hoidnud, ollakse ju üks vabariigi parimaid tehnikakoole.

Wikmani poistele mõeldes võib Tihemetsa poisi kohta öelda: *"Sina ei ole mitte Tihemetsa poiss, kui sul ei ole hea pea nii tarkuse kui ka muu kraami kandmiseks."*

Oma kooli au kaitsmine ei toimu ainult kooli territooriumil, see saadab sind nii koduteel kui ka mujal maailmas. Hoides kõrgel iseenda au, oled täitnud oma kohustused ka kooli au kaitsmisel.

LEIKO VAHER

Tihemetsa Tehnikum 1925 – 1995

Nooruse julget ja rühikat sammu
kaikumas töökojas, põldude peal.
Tihemetsa tuntud ja teatud ammu,
väärikas vahetus sirgumas seal.
Rosiine Tõnspoeg

Alustuseks

Voltveti metsakoolina 1925. aastal alustanud Tihemetsa tehnikum võib tänavu tagasi vaadata 70aastasele arenguteele. Nendesse aastatesse mahub koos korduvate reorganiseerimistega paremaid ja halvemaid aegu. Tihemetsas on koolitust saanud mitut masti metsamehed, tehnikahuvilised põllumehed, raamatupidajad ja sekretärid-asjaajajad.

Võib eristada kolme põhimõtteliselt erinevat ajajärku: 1) metsakool – metsatehnikum 1925–1944; 2) metsatehniline tehnikum 1944–1959; 3) põllumajandustehnikum (eri aegadel erinevalt nimetatud) 1959–1995. Ent Tihemetsa tehnikumi 70aastast arengulugu tuleb algselt seostada Voltveti mõisaga, mille häärber omal ajal koolile koduks sai.

Voltveti mõis

Tihemetsa kandist leitud muistne rauast putkkirves kinnitab, et inimesed on siinmail elanud juba vanemal kiviajal. Arvatavasti olid need soomeugrilaste hulka kuuluvad küttijad ja kalastajad.

Tasapisi hakati tegelema ka põllumajandusega. Juba enne Liivi sõda oli olemas mõis. 1786. a läks Voltveti mõis ostu teel Bernhard von Stryckile, kelle suguvõsa käes püsis kuni riigistamiseni 1920. aastal. Voltveti mõis oli õieti metsamõis, kus põllumaad oli metsaga võrreldes vähe. Tollest ajast on pärit kõnekäänd ideaalse mõisa kohta: *"Kui oleks Viljandi põllud, Õisu heinamaad ja Voltveti metsad, saaks sellest maapealne paradiis."*

Hilisklassitsistlikus stiilis härrastemaja valmis 1830. a. Säilinud on saali luksuslik interjöör.

Eesti Vabariigi maareformiga jagati Voltveti mõisa maad asunikele. Ka häärberit hakkasid kasutamà mõned asunikud, kes ei pidanud paljuks isegi loomi ulualla võtta...

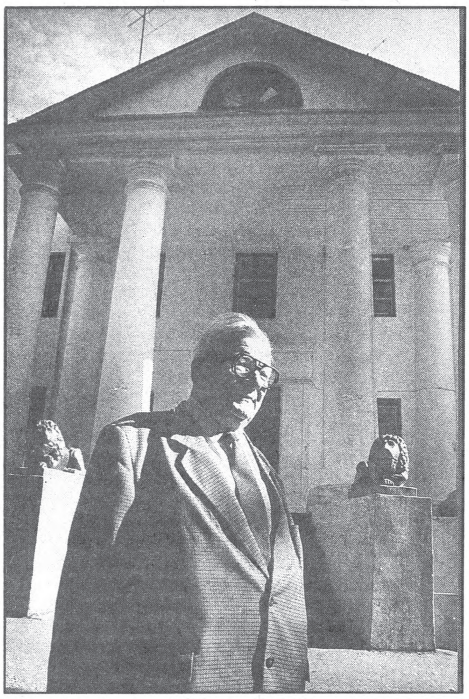
Voltveti Metsakool

Metsakooli asutamise mõte sündis juba 1920. aastal. Metsade riigistamisega tekkis vajadus eriharidusega metsnike järele. Alustati koolile sobivate ruumide otsimist. 1923. a jäädi peatuma Voltveti mõisa häärberil ja sellega oli pandud organisatsiooniline alus Voltveti metsakoolile. Metsakooli tegeliku asutamise päevaks tuleb lugeda **1. maid 1925**, mil kooli juhatajaks määrati **Arved Reinvaldt**.

Algas häärberi põhjalik remont, majja seati vesivarustus, koolile ehitati saun. Soetati sisustus ja õppeabinõud.

❑ 1925. aasta detsembris toimusid sisseastumiseksamid kaheaastase õppekursusega metsnike klassi. Vastu võeti 20 õpilast ja pärast kolmekuningapäeva, **7. jaanuaril 1926. a algas tegelik õppetöö**. 1931. a hakati koolitama ka üheaastase õppeajaga metsavahte.

❑ 1939. a sai koolist kolmeaastase õppeajaga Tihemetsa Metsatehnikum. Samal aastal algas ka peahoone ümberehitamine: kolmas korrus kohandati klassiruumideks ja

Elav ajalugu: kooli peahoone ees seisab Karl Pettai, tehnikumi õpetaja 1959. aastast.

kolmekorruseline tiibhoone kooli töötajatele korteriteks. 16. juunil 1940 toimus ehitatu pidulik pühitsemine ja metsakooli 15aastase tegevuse tähistamine. Järgmisel päeval algas nõukogude okupatsioon, mis aasta pärast asendus Saksa okupatsiooniga.

❑ 1943. a mobiliseeriti enamik õpilasi Saksa sõjaväkke ja koolimajast sai sõjaväehaigla. Metsatehnikumi oli selleks ajaks lõpetanud 146 metsnikku ja 337 metsavahti.

Tihemetsa Metsatehniline Tehnikum

1944. a sügisel moodustati Tihemetsa kahe osakonnaga (metsamajandus ja metsatööstus) metsatehniline tehnikum. Järgmisel aastal allutati see Moskvale.

❑ Aastatel 1945–1956 lõpetas metsamajanduse osakonna 31 metsavahti, 160 metsatehnikut ja 54 metsataksaatorit. Seejärel jätkus vastuvõtt metsamajanduse erialadele Luual. Eesti metsamaajndus oli Eesti Vabariigi ajal ja pärast seda suuresti Tihemetsa kasvandike kujundada. Neid jagus metsavahtideks, metsnikeks ja metsaülemateks.

Aastatel 1949–1963 lõpetas metsatööstuse osakonna 340 tehnikut-tehnoloogi ja 229 tehnikut-mehaanikut. Eesti rühmade lõpetanuid töötas metsapunktides meistritena, tehniliste juhatajatena ja juhatajatena ning metsatööstuskestes rea- ja peainseneridena.

Tihemetsa Põllumajandustehnikum

Seoses Vaeküla Põllumajanduse Mehhaniseerimise Tehnikumi (asutatud 1944. a) ületoomisega Tihemetsa reorganiseeriti metsatehnikum 1959. aastal põllumajandustehnikumiks. Vastuvõtt metsatööstuse erialadele lõpetati (jätkus Luual). Viimane metsatööstuse lend lõpetas 1962. aastal ja kaugõpperühm 1963. a.

Tihemetsas alustati vastuvõttu Vaekülast ületoodud põllumajanduse mehhaniseerimise erialal ja 1961. aastal ka maaparanduse erialal. Aastatel 1963-1969 lõpetas tehnikumi 196 maaparandajat. 1961. aastal toodi Tihemetsa ka likvideeritud Saku tehnikumi kolmas kursus, kes järgmisel aastal lõpetas (40 nooremagronoomi).

Reorganiseeritud tehnikumile jäid olemasolevad ruumid kitsaks. Algas intensiivne ehitamine. 1966. aastal valmis peahoone juurdeehitisena kolmekorruseline õppekorpus, 1968. aastal 400kohaline aula. Ehitati neli ühiselamut ja neli mitme korteriga elumaja.

1964. aastal algas Eestis sovhoostehnikumide moodustamine. Tihemetsa tehnikumi, tehnikumi õppemetskonna, Tõlla sovhoosi ja "Esimese Mai" kolhoosi baasil moodustati ka Tihemetsas 1968. aastal sovhoostehnikum. Selle kogusuurus oli 13 397 ha, millest 3200 ha oli haritav maa ja 7680 ha oli metsa all.

Jätkus ka ehitustegevus. Ehitati talveaiaga söökla (1975), kauplusehoone (1976), suurfarm (1977), õppetöökoda (1982), ühiselamu ja mitu elumaja.

Et Tihemetsa tehnikumist sai Vaeküla tehnikumi järglane, on põllumajanduse mehhaniseerimise eriala lõpetanute üle peetud arvestust Vaekülast lähtudes. Aastatel 1948–1959 lõpetas Vaeküla Põllumajanduse Mehhaniseerimise Tehnikumi 700 tehnikut-mehaanikut. 1994. aasta seisuga on Vaeküla ja Tihemetsa tehnikumi lõpetanud põllumajanduse mehhaniseerimise erialal kokku 6060 tehnikut-mehaanikut, neist 5360 said diplomi Tihemetsast.

Tihemetsa tehnikumi kasvandikel on olnud sõna sekka öelda Eesti põllumajanduse kujundamisel. Elu on nad kõik ilusasti paika pannud – traktoriroolist direktoritoolini, pisiärikast soliidse ärijuhini.

Teiseks, peamiselt neidude erialaks oli alates 1966. aastast põhikooli baasil kolmeaastase õppeajaga põllumajanduslik raamatupidamine ja 1981. aastast keskkooli baasil kaheaastase õppeajaga sekretäri-asjaajaja eriala.

1993. a lakkas olemast ka Tihemetsa Sovhoostehnikum ja moodustati Tihemetsa Põllumajandustehnikum.

Taastekkinud taludes ei vajata enam suhteliselt kitsa spetsialiseerumisega tehnikamehi, vaid laialdaste teadmistega talumajandusele orienteeritud põllumehi. Seda on arvestatud ka Tihemetsas – tehnikute-mehaanikute asemel koolitatakse laia profiiliga agronoome-talujuhte. Jätkub ka sekretäride õpetamine.

Sügisest 1995 alustati taas metsameeste (metsatehnikute või metsurite) koolitamist.

KARL PETTAI

Õppemajand

moodustati põllumajandusreformi käigus 1993. a kevadel. Praegu on õppemajandil kasutada ligi 5400 ha maad, sellest 280 ha on haritav maa, ülejäänud on metsa all. Enamik töid tehakse palgaliste töötajatega, kuid kasutatakse ka õpilaste abi, seda eeskätt metsakultuuride rajamisel, heina varumisel, söödakultuuride hooldamisel jne. Peaaegu täielikult on õpilaste hooldada kooliaed, kus kasvatatakse paljusid aed- ja köögivilju, õuna- ja ploomisorte jm. Õppeaia rajamist alustati 1993. a sügisel ja teha on veel palju.

Teraviljakasvatuse põhieesmärgiks on varustada õppemajandi loomad jõusöödaga. Et õpilased näeksid eri teraviljakultuure, kasvatatakse otra, kaera, tali- ja suvinisu ning segavilja. Kolmeaastast heina kasvatatakse ligi sajal hektaril ning see kindlustab täielikult õppemajandi loomade koresööda vajaduse. Kartulit kasvatatakse tehnikumi söökla tarbeks, kahel viimasel aastal on selleks toidukartul "Ants".

Õppemajandi kasutada antud põllud ei asu kompaktselt, osa teravilja- ja heinapõlde on keskusest *ca* 10 km kaugusel. See suurendab veokulusid. Probleemiks on ka nüüdisaegse tehnika puudumine, õpilased peaksid uusi masinaid ja tänapäevast tehnoloogiat nägema just õppemajandis.

Nii lüpsi- kui ka loomakasvatuse praktika toimub õppelaudas. Kahjuks asub õppelaut tehnikumist ligi 2 km kaugusel ja õpilased peavad üldjuhul laudas käima jalgsi. Laut on ehitatud ja oli ka kasutusel noorkarjalaudana. Õppemajandi loomisel ehitati osa laudast ümber lüpsilehmade pidamiseks. Põllumajandusreformi käigus sai tehnikum 50 lüp-

Õppemajandi põldudel kasvatatakse teravilja rohkem kui sajal hektaril.Osa põlde asub keskusest ligikaudu 10 km kaugusel. Probleemiks on nüüdisaegse tehnika puudumine.

silehma ning 40 noorveist. Kahe aastaga on veiste arv suurenenud, septembri alguseks oli laudas 73 lehma ja 78 noorveist. Veiste arvu oluliselt suurendada ei kavatseta. Kasvatatakse eesti mustakirjut tõugu veiseid, piima lüpstakse tänavu igalt lehmalt üle 5000 kg, liha realiseeritakse põhiliselt oma söökla. Peale veiste peetakse õppelaudas veel lambaid.

HEINI KALVIST,
õppemajandi juhataja,
loomakasvatus-õpetaja

Õppemetskond

on koolil 1949. aastast. See on osa endise Voltveti mõisa katsemetskonnast. Mõisa ajal uuriti seal mõningaid külvi- ja istutusviise ning erinevaid põimendusraiete meetodeid. Mõndagi rakendati praktikas ja leidis tunnustamist ka Soomes, Lätis ja Leedus. Mets säilis hästi, sest raiuti peamiselt üksikpuudena valikraide korras.

EV ajal sai sellest iseseisev metskond, mis oli ühtlasi metsakooli praktikabaas. 1930. aastail uuriti siin kooli-juhataja **Alfred Auksmanni** juhendamisel metsakultuuride rajamise viise ja võimalusi. 1949. a viidi umbes pool endisest mõisa katsemetskonnast õppemetskonnana tehnikumi alluvusse. Samast ajast kinnitati metsaülemaks äsja tehnikumi lõpetanud **Vassili Lill**. Rangelt on kinni peetud regulaarselt läbiviidud metsakorralduskavadest (viimati 1993. a), mis on kindlustanud metsade hea seisundi. V. Lill oli ka Eesti teenekamaid fenoloogiliste vaatluste tegijaid. Alates 1985. a jätkab isa elutööd poeg **Väino Lill**.

Tehnikumil on metsamaad ligi 5100 ha, puistute keskmine vanus on 63 aastat ning aastane juurdekasv üle 24 000 tm. Küllaltki suur on raieküpsete kuusikute ostähtsus. Eelmisel aastal tehti lõppraiet 54 hektaril (16 346 tm), harvendusraiet 83 ha (5268 tm), sanitaarraiet 149 ha (3559 tm), valgustusraiet 59 ha (819 tm). Rajatud metsakultuure 30 ha. Ligikaudu poolraiemahust tehti oma inimestega, ülejäänud teiste metsavarujate poolt. Metskond on seni ainuke lüli tehnikumis, kus aegunud nõukogude tehnika on asendumas uuega (kokkuveotraktor, kokkuveokäru jm).

Teooriat kinnitab praktika

Esimestest koolipäevadest alates tuleb teha tööd tehnikumi põldudel ja pargis. Sügisel kartulit noppida, köögivilja koristada, õppeaia eest hoolitseda ja parki hooldada. Omakasvatatud aedvili teeb koolitoidu odavamaks. Tehnikumi töötajatele ja õpilastele maksab lõuna poole vähem kui võõrastele.

Esimesel kursusel algavad ka erialapraktikad. Metallitööde praktikal tehakse mitmesuguseid lukksepatöid, tutvutakse keevitusega. Nii mõnelgi poisil saab nägu sepaääsi taga tahmaseks. Kõik põllumajanduse eriala õpilased käivad tehnikumi õppelaudas lüpsipraktikal. Tuleb ärgata varahommikul, sest lauda päevakava erineb koolimaja omast. Eks iga töö tahab harjumist ja varane tõusmine kasvatab kohusetunnet. Suvel tuleb igal õpilasel üks nädal õppeaias rohida ja küünis heinapalle virnastada.

Iga õppeaastaga lisandub eri praktikaid ja suureneb oskuste varasalv. Alates teisest õppeaastast on rohkem erialatunde. Poisid käivad õppetöökojas metallilõikepinkidel kogemusi omandamas. Nii mõnigi poiss lõikab alles Tihemetsas oma esimese treilaastu toorikult ja lõhub ka esimese treitera. Siis, kui poisid metalli uurivad ja puurivad, tegelevad tüdrukud näputöö ja toiduvalmistamisega.

Teisel aastal alustatakse ka traktorite ja autode "südame ja vereringe" uurimist. Iga õpilane saab kätt proovida traktori- ja autoroolis. Et klassis ja laboris omandatu paremini selgeks saaks, harjutatakse õpitut põllul. Seal näeb igaüks ise, kuidas ta hakkama saab. Põllul käiakse poole rühmaga. Ega kõik korraga traktorirooli pääse. Igaüks püüab kõigest väest, et künnivagu sirge ja ühtlase sügavusega tuleks. Ühiselt arutatakse üksteise kordaminekuid ja vigu.

Õppetöökojas uuritakse traktori- ja automootorite ning sõlmede tehnilist seisukorda ning õpitakse diagnostikaaparatuuri abil seda hindama. See on nii nagu iga patsiendi puhul. Enne tuleb panna õige diagnoos ja alles siis ravitsema hakata.

Kes kõik õppused edukalt läbi teeb ja eksamid sooritab, saab taskusse mitmesugused juhipaberid.

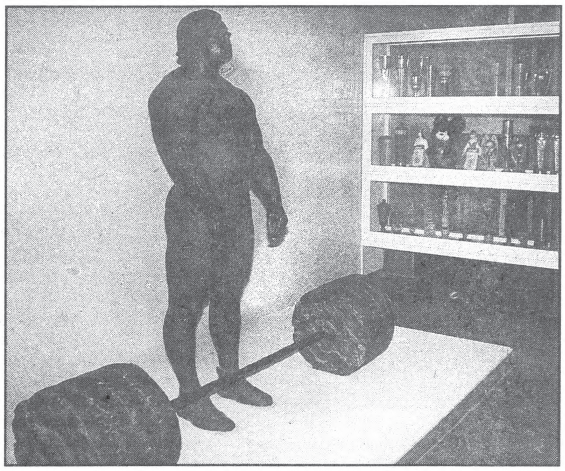
Tänapäeval tuleb taludes ja kodustes majapidamistes kokku puutuda nii metsa- kui ka ehitustöödega. Metsanduse praktikal õpitakse mootorsae ehitust ja sellega töötamist. Saab selgeks, millised puud tuleb maha võtta, millised jätta. Kerge on mets maha raiuda, sest sealt on raha kiire tulema, ent majandada tuleb mõistusega ja mõelda ka tulevikule.

Ehituspraktikal on õpetajad koos õpilastega ära teinud nii mõnegi koolile vajaliku remondi. Eelmisel aastal ehitati söökla abihoonele uus vettpidav kaldkatus ja õppeaeda kasvuhoone. Tänavu on käsil töökojale kaldkatuse ehitamine. Tööd tehes suurenevad õpilaste oskused ja ka tehnikumil on sellest tulu.

Kui kõik teooria- ja praktikatunnid ning suvised praktikad taludes ja firmades läbi, jõuab kätte diplomitööde kaitsmise, riigieksamite ning piduliku lõpuaktuse aeg.

EVALD TAMSALU,
direktori asetäitja
praktika alal

Sport

on Tihemetsas alati au sees olnud. Tehnikumi noored sportlased on aastakümneid silmapaistvalt esinenud maakonna, tehnikumide, spordiühingute ja koguni üle-eestilistel võistlustel. Kõige tuntum Tihemetsa spordipoiss on **Jaan Talts**, kes lõpetas tehnikumi 1963. aastal. Alates 1969. aastast korraldab tehnikum kuulsa vilistlase auks noorte (kuni 21aastased) tõstevõistlusi Tihemetsa Jaani auhindadele. See traditsioon on püsinud tänaseni.

Sõjajärgsetel aastatel olid sportimistingimused tehnikumis kehvad. Spordihoone valmimisega 1974. a sai koolisport tuult tiibadesse. Võimlasse mahub normaalmõõtmetega korvpalliväljak, on tribüün 300 pealtvaatajale, saali teises tiivas on raskejõustikusaal. Kolm aastat tagasi valmis spordihoone juurdeehitisena kahe basseiniga ujula.

KARL PETTAI

Kodumajandus meie tehnikumis

Koduhoiuteadmisi saavad neiud-noormehed kodumajanduse tundides. Õpe jaguneb tavaliselt kolmeks suureks osaks. Kõigepealt rõivastuse ja selle hoolduse, korrastamise ja õmblemisega seonduv. Järgneb kodu korraldus ja korrashoid. Juttu tuleb säästmisest, eelarvest, kodukeemiast jms igapäevaelus vajalikust. Kodundusõpetusest hõlmab suure osa toitlustamine. Käsitletakse taimetoitlust, banketilaudade katmist ning seal käitumist, lauaetiketti, lillede kinkimist jm. Teooriat ilmestab praktika laboritundides. Kõigi teemade kohta on videomaterjali. Oleme filminud oma näitusi, kogu kooliperele väljapandud kontrolltöid, restoraniskäike. Asja teevad väärtuslikumaks õpilaste hinnangud. Kõige paremini võtavadki õpitava vastu need, kel kodused kogemused olemas või kes tunnetavad õpitava vajalikkust. Õpetuse suund ei ole pähetuupimine, vaid asjade omavaheline loogiline seostamine. Noormehed on eriti innukad. Hoolsad ja püüdlikud niidi-nõela tundides, loomingulised köögis. Tüdrukud ootavad rohkem suunamist. See, kes tunnis alguses raskelt ohkab, tunneb hiljem kergendust, et oh, seda ma tean, seda oskan. Noored sekretärid hindavad eriti lauakatmise ja käitumisoskusi. Põllundust õppivad neiud saavad rohkem igapäevatarkusi. Õppeplaani on võetud ka koristamisõpetus. Kätt saab arendada näputööd tehes ja kangastelgede taga. Neidudele meeldivad köögitunnid kõige rohkem. Ise valmistame, ise sööme. Ka kõrbenud toit on õppetund.

Et õppeplaanid on pidevalt muutunud, küsitakse igal sügisel, kas sel aastal kodundus on. Igaüks, kellele tunnis pakutavast väheks jääb, võib julgesti lisa nõutada. Noormehed on vahel õhtuni korvi punumud, seltsiks neiud õmblustoas.

ERNA GROSS,
kodundusõpetaja

Kooli sööklas.

Tihemetsas on palju inimesi, kes tehnikumis töötanud 35 ja enam aastat. Nende hulgas on pedagoogid **Peeter Tiidermann** (40 aastat), **Enno Jesabell** (38), **Enno Langeproon** (36), **Karl Pettai** (36), **Helle-Mai Kirsi**, **Toivo Kirsi** (35), **Ülo Värno** (35), laohoidjad **Ida Lehtsalu** (46) ja **Alie Parve** (46), metsavaht **Arkadi Väli** (45), metsatööline **Aado Suur** (44), töölised **Hugo Nõmm** (43) ja **Saveli Sikk** (35), metsavaht **Juhan Maidle** (42), metsaülem **Vassili Lill** (36), sekretär **Silvia Unt**.

Kaugõpet enam pole

Tehnikumil oli kaua aega kaugõppeosakond, mis jätkas tööd Vaekülast 1959. a ületooduna Tihemetsas.

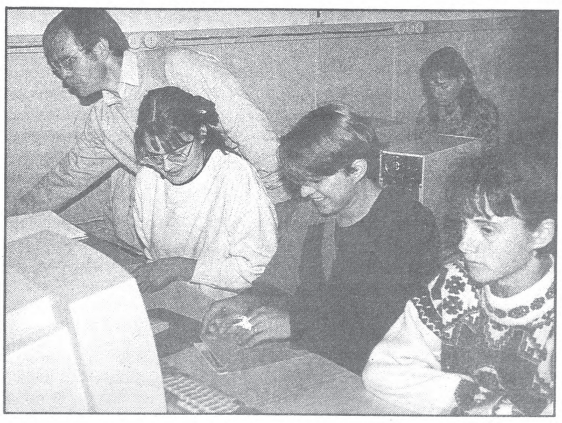
Pärast sõda õppis kaugõppes palju vanemaid mehi, vähesel määral ka naisi. Paljud neist olid oma ametis jõudnud kõrgemale, kui oleks eeldanud nende sõjaaegsetel ja -järgsetel aastatel pooleli jäänud haridustee. Nüüd tuli vahe tasa teha töö kõrvalt õppimisega. Hiljem õpilaste iga noorenes ja kaugõppesse tulid keskkooli lõpetanud.

Kuni soovijate puudumisel osakonna sulgemiseni eelmisel aastal oli lõpetanuid kokku 1839.

Kaugõppeosakonna juhatajatena on töötanud **Peeter Tiidermann** (1959-1984), **Linda Tasso** (1984-1990) ja **Milvi Langeproon** (1990-1994).

KARL PETTAI

Arvutiklassis juhendab õpilasi Värdi Soomann.

Sekretäride koolitamisest

Alustasin sekretäride koolitamist 1981. aastal, kui mind suunati Tihemetsa Sovhoostehnikumi õpetajaks. Algus oli raske, sest tuli alustada peaaegu nullist. Tänu Tihemetsa kolleegidele hakkas koolitamine jalgu alla saama. Esimestel aastatel oli sisseastujaid vähem, edaspidi rohkem. Õppeprogramme tuli pidevalt uuendada, korrigeerida vastavalt erialale ja ajale. Pakkusime võimalust õppida kodundust, ilukirja, omandada autojuhi kutse. Hiljem liitusid arvutiõpetus, aiandus. Kaks õppeaastat on sisustatud nii teooria kui ka praktikaga ettevõtetes, asutustes, firmades.

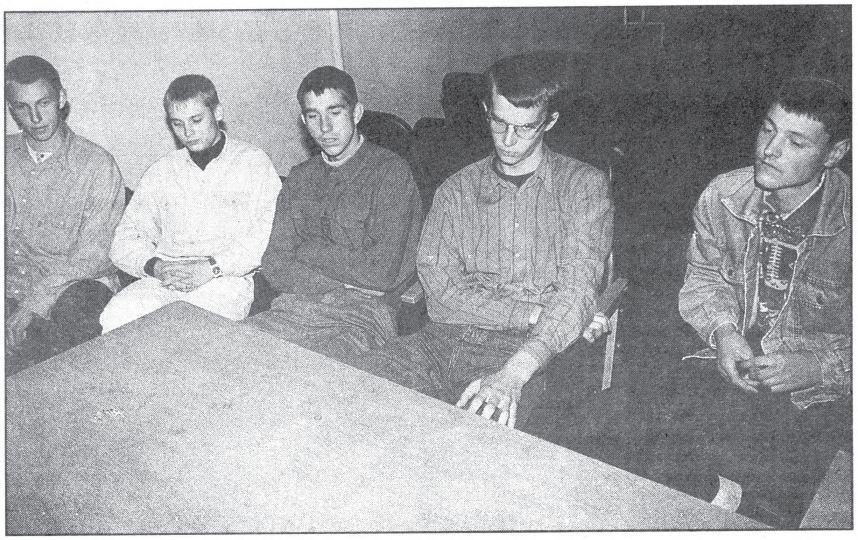
Mina alustasin masinakirja, asjaajamise organiseerimise, sekretäritöö ja kiirkirja õpetamist. Esimestel aastatel oli raskusi kirjutusmasinate muretsemisega. Praeguseks on üks klassikomplekt olemas.

Tänavu lõpetas XII lend sekretäre.

Kokku on koolitatud 293 neiut. Sekretäri-masinakirjutaja kutsetunnistuse on saanud 14 kursuslast.

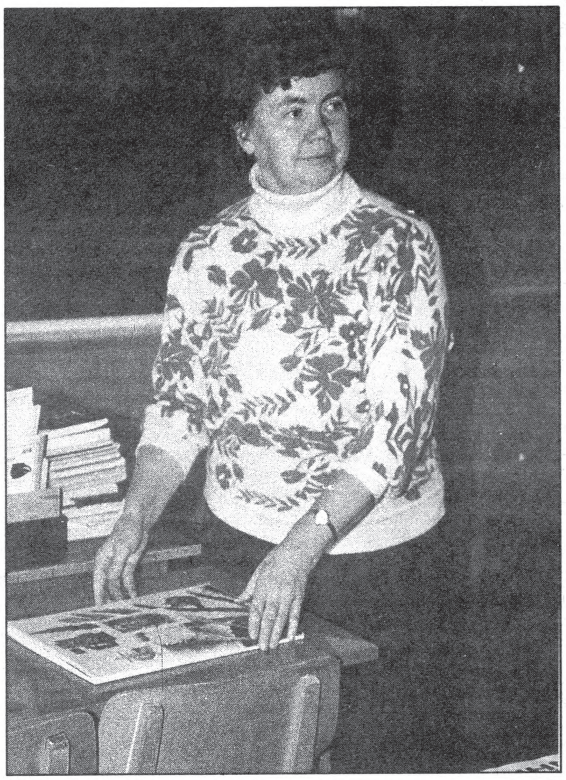
Iga eduka ettevõtte üheks tunnuseks võib pidada arukat, kompetentset ja meeldivat sekretäri. Tema on esmases kontaktis asutuse külaliste ja klientidega, tema tööst ja oskustest sõltub nii juhtkonna kui ka firma maine.

KÜLLI SONG,
sekretäride eriainete õpetaja

Tehnikumi külastades ajasime videoklassis juttu põllumajanduse eriala III kursuse noormeestega. Pildil (vasakult) Kert Alamaa (isal talu), Jörgen Varik, Andrus Olev, Ivar Lepp, Andres Karu. Vestlusest võttis osa õpetaja Toivo Kirsi.

Miks poisid tehnikumi tulid? Otsustas see, et peale keskhariduse saab eriala, koolis on head sportimisvõimalused, võib omandada palju tehnilisi oskusi, saab mitu juhiluba, teadmisi metsandusest, ehitusest, elektrist. Andres arvas, et Tihemetsa tuleku otsustas tahe olla kodunt kaugemal, alustada iseseisvat elu. Poistel polnud midagi õppepraktika vastu. Meeldis seegi, et saab töötada arvutitega ning et koolil on palju videofilme (osa õppeprogramme on videol). Kooli juubeli eel saadi uus videomontaaži seade.

Salme Haavik

TIHNU teataja

Praktikal farmis

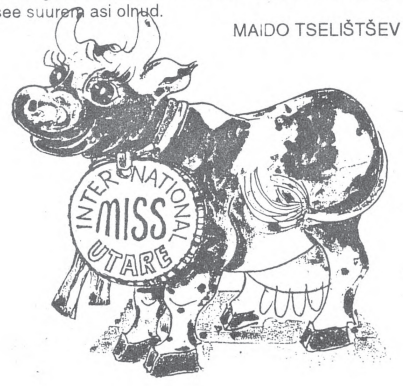
Ühel päeval teatas loomakasvatusõpetaja, et meil tuleb läbi teha laudapraktika. Meie kord lauta minna tuli jõulude eel, termomeeter näitas -10° ning tuiskas. Kõige hullem oli see, et pidime väga vara tõusma, kella viiest. Tegin kohalikule poisilel ülesandeks, et ta mind ärataks. Nii oligi ta õigel ajal kohal ning tagus minu ukse taga, äratades pool ühikat.Minagi ärkasin ja panin ahvikiirusel riidesse. Koos Meelisega äratasime teised laudamehed. Lauta jõudes olime küllaltki väsinud, sest väljas tuiskas kõvasti.

Laudas tõmbasime kitlid selga ning karjak näitas, mida meil teha tuleb. Mina olin laudatööd varem teinud ning see ei tekitanud kuigi suuri raskusi. Heina toomise juures tekkis väike arusaamatus. Mõnel poisil tuli äkki isu ära aurata ning töö jäi meie kolme peale.

Esimesel päeval olid kõik väga püüdlikud ja igati valmis tööd tegema, kuid see agarus kadus mõnel juba teisel, kolmandal päeval. Kahel poisil sai sellest nii isu täis, et olid valmis kogu lauda koos lehmadega kõige sügavamale põrgu põhja saatma. Mina arvan, et nii hull see asi küll ei ole, kuid igav hakkas. Selle peletamiseks mõeldi igasuguseid tobedusi välja, kuni kasside kiusamiseni.

Laudas käimine ei tasunud minu arust end ära, sest ega ma seal palju juurde õppinud. Aga pärast praktikat tuli meil kogu nädala materjal järele kirjutada ning see oli hullem kui laudas käimine. Nii et ega see suurem asi olnud.

MAIDO TSELIŠTŠEV

Tänan, ma ei suitseta!

Tänan, ma ei suitseta! Ma ei suitseta tõepoolest. ehkki olen seda mõnikord harva teinud, küllap kogemata.

Suitsetamine on küllaltki levinud ka noorte seas. Näiteks meie grupi 26 poisist on täpselt pooled, seega 13, suitsetajad ja teine pool järelikult mittesuitsetajad. I kursuse alguses oli suitsetajaid kindlalt vähem. Praegu on kujunenud ka paarist-kolmest poisist koosnev nn sala- ehk pühapäevasuitsetajate ring või ühisus.

Kuna ma ise ei ole kunagi suitsetamisest mingit mõnu ega nn kaifi saanud, ei oska seda ka kuidagi kirjeldada. Olen kuskilt lugenud, et neil, kes tõmbavad, hakkab see ebamäärane mõnutunne peale juba siis, kui nad taskust sigaretipakki, mis on ju välimuse poolest päris kena, otsivad, seda näperdavad, sealt suitsu võtavad, selle siis süütavad. Naudingu annab terve see rituaal. Selle vastu oleks tegelikult päris lihtne võidelda – teha sigaretipakid hästi koledad ja vastikud, et kätte võttagi ei tahaks. See tooks vahest mõnegi suitsumehe mittesuitsetajate ridadesse tagasi, sest ega keegi pole ju sündinud, sigaret hambus.

Suitsetamisvastases propagandas pole suitsetajate teadlikkusele küll mõtet loota: nad teavad ise kõik väga hästi, et see rikub tervist, kuid ikka tõmbavad. Võib-olla saab suitsetamise tänapäeva kiire elutempo kaela ajada: närv on kogu aeg püsti ja kohe peab midagi näppude vahel mudima või veeretama. Muidu ei oskagi nagu käsi kuhugi panna, kui mõni jõudehetk tekib, tasku ju neid ei pane, kõhu peal risti on ka nagu veidi imelik hoida ja jääbki üle ainult suitsetamine. Nad võiksid ju näiteks Rubicu kuubikut keerutada, selle asemel et õhku rikkuda.

Ühiselamu koridoris ja tubades näed mõnda meest ainult suitsetamas või siis omale parajasti kellegi käest uut suitsu kerjamas. Need on õudselt igavad isikud ja kogu nende huvidering on ülimalt piiratud.

Kokkuvõtteks võib öelda, et vaevalt see suur ja kärarikas suitsetamisvastane propaganda eriti tulus on. Igamees peab ikka ise otsustama: kas jätkata või mitte. Muidugi, kergem on suitsetajale endiselt edasi tõmmata, kuid niipalju tahtejõudu peaks ikka jaguma, et suitsetamine maha jätta.

TARMO KATTAGO

Tihemetsas on heal tasemel eesti keele ja kirjanduse õpetus. Au sees on aastaid olnud kõnevõistlused, sel alal on edukalt esinetud tehnikumidevahelistel võistlustel. Õpilaste kirjandusalane tegevus on talletatud mappides. Kuigi tehnikumi tulevad maakoolidest erineva haridustasemega noored, on õpetaja Salme Haavik paljusid suutnud kirjanduse vastu huvi tundma panna. Selliseid õpilasi pidi olema 7-8%. Koolil on suur raamatukogu, mis asub ühiselamute lähedal ja leiab aktiivset kasutamist. Ka kirjanduse kabinetis on oma raamatukogu, nii et õpilased ei pea ühiselamust vajalikku kirjandust tundi kaasa võtma. Õpilaste kirjanduselu on aktiviseerunud paaril viimasel aastal. 1994. aastast ilmub õpilasleht "Tihnu Teataja", millele kaastööd teevad põhiliselt õpilased. Nemad ise kirjutavad, toimetavad (õpetaja abiga), trükivad. Küljendamisel on esialgu veel tarvis arvutiõpetaja Värdi Soomanni abi.

Tehnikumis liikudes torkas peahoone äsja remonditud juurdeehitise koridorides silma maale ja joonistusi. Kunstiõpetaja Elle Suurvariku juhendamisel on õpilased loonud huvitavaid taieseid mitmes tehnikas (akvarell, sügavtrükk, tušš, süsi jm). Vaeva on nähtud ka ruumide kaunistamisel, näiteks kardinate valmistamisel.

FRANTS KUPP

Tihemetsa Põllumajandustehnikumi 70. aastapäeva pidustused toimuvad 7. oktoobril

Kl 10 viilistaste registreerimine.
Näitused, endiste õpetajate mälestamine
Saarde kalmistul, jalutuskäigud noorusradadel.
Kl 13 aastapäeva aktus.
Kl 15 supp suurele perele.
Kl 15.30 aukülaliste vastuvõtt.
Kl 16-23 ühistegevus.

Osvõtumaks 50 kr tasutakse kohapeal.

Tihemetsas käisid FRANTS KUPP ja MÄRT BERNADT